2022. MÁRCIUS 15. - י"ב אדר ב' התשפ"ב

בס"ד

Kol Jákov - Az orthodoxia hírei

Kiadja: Magyarországi Autonóm Orthodox Izraelita Hitközség

• Székhely: 1074 Budapest, Dob utca 35. • Ny.sz.: CE/17069-2/2021. •

Felelős kiadó: Deutsch Róbert • Főszerkesztő: Cseh Viktor • 2. évfolyam 28. szám

Az Orthodoxia különleges Susán purimja

Susán purim különállóságát a Megilából ismerjük: „A Susánban levő zsidók pedig összegyűltek tizenharmadikán és tizennegyedikén, és megpihentek tizenötödikén, és megtették azt lakoma és öröm napjának.” (*Eszter könyve* 9:18.) Ránk, a diaszpórában élő zsidókra nem vonatkoznak rabbinikus törvényei, hiszen Susán purim csak Jehosua bin Nun idejében fallal körülvett városokra vonatkozik, s noha néhány város kérdéseket vethet fel, napjainkban a purimi micvákat már csak Jeruzsálemben és még mintegy tucatnyi szentföldi városban tartják.

A zsidó történelem az Eszter és Mordecháj hőstettét megírt Megila mellett még vagy ötven szűkebb körű purimot ismer. Olyan alkalmakat, melyekben az Isten gondviselésének köszönhetően különböző féle bajoktól menekültek meg zsidók, s melyek emlékét évről-évre felidézzük, hogy örüljünk és, hogy hálát adjunk az Örökkévalónak.

Ezen ünnepek sorába illeszkedik a Magyarországi Autonóm Orthodox Izraelita Hitközség egyik napja is, mely éppenséggel pont Susán purim napjára esik. Ez a nap nem más, mint az Orthodoxia függetlenségének első állomása, amikor a magyarországi képviselőház megtárgyalta a Hitőr Egylet folyamodványát, hogy az Orthodoxia – a neológiától független – autonóm hitközséget alapíthasson. A képviselőház vitájában az Orthodoxia hivatalosan elismert függetlenedés mérlegének a nyelve ide-oda billegett, mígnem a „haza bölcse”, Deák Ferenc nagyhatású beszédével végleg eldöntötte az orthodox hitközség megalapítását.

Idén, ez, a vallásos zsidóság szempontjából kiemelkedően fontos nap különleges módon a polgári dátummal is megegyezik. 152 évvel ezelőtt, egy március 18-i péntekre – 5630. ádár II. 15. – esett az a nap, mikor eldőlt, hogy Magyarország autentikus zsidóságát, az ősi hagyományokat, a שולחן ערוך megmásíthatatlan törvényein alapuló zsidó életet hivatalosan elismert keretek között is megőrizhetjük. Mi, magyar orthodox zsidók Susán purimkor „Deák Ferenc purimjára” is örömmel emlékezünk!

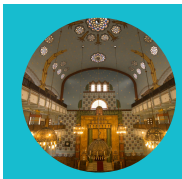

ADOMÁNYOZÁS

Legyen Ön is részese az egyik legszebb micvának, a cedáká parancsolatának és segítse Hitközségünk hitéleti és emberbaráti céljait! Köszönjük!

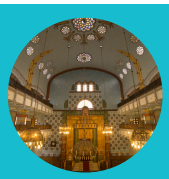

Számlavezető pénzintézet: Raiffeisen Bank, 1133 Budapest, Váci út 116-118.
Számlaszám: HU15-12001008-01483494-00100004
SWIFT/BIC kód: UBRTHUHB

HETISZAKASZ:

CÁV

פרשת צו

„Semmi vért se egyetek minden lakóhelyeiteken, sem madárét, sem baromét. Bármely személy valami vért eszik, irtassék ki az a személy az ő népéből.”

LUÁCH

Márc. 16. תענית אסתר

Márc. 17. פורים
Holdszentelés 20:53-ig

Márc. 18. שושן פורים
Szombat bejövetele: 17:35

Márc. 19. Szombat kimenetele: 18:41

Cáv
(*3Mózes* 6:1.–8:36.)

„Azután vesse le ruháját, és más ruhát öltsön fel." (*3Mózes* 6:4.) – erre azt mondja RáSI, hogy „Abban a ruhában, melyben ura fazekát főzte, ne töltse meg ura poharát." Innen a bizonyíték, hogy Sábeszra szebb ruhát kell öltenünk. Úgy, ahogyan a kajhén sem azt a ruhát hordta melyben kivitte az oltár hamuját, – hanem másikat kellett felvennie, szebbet, tisztábbat – nekünk is szebb, tisztább ruhát kell felvennünk Sábesz tiszteletére annál, mint amiben elő készültünk Szombatra (Talmud Sábesz traktátus 114. lap, és a Márso uo.).

„Tűz égjen az oltáron, ne oltódjon el, és égessen rajta a kajhén fát reggel, reggel; és rendezze el rajta az égőáldozatot, és füstölögtesse el rajta a békeáldozat faggyúját; állandó tűz égjen az oltáron, ne aludjon el." (*3Mózes* 6:5–6.) – Ezzel kapcsolatban a תורת משה szerzője, Mose Alsich rabbi azt tanítja, hogy minden zsidó emberben ott pislákol az Örökkévaló szikrája, amely soha sem huny ki. A generáció vezetőjének, a kajhénnek, a profétának vagy a nevelőnek nincs más feladata, mint fellobbantani ezt a szikrát „gyújtó" szavakkal „reggelente". Felrázni, felébreszteni, akár a Teremtő és az ember, közötti micvákra, – erre utal az égőáldozat amely teljesen „felment" az égbe (a héber עלה szó), – akár az ember és ember közötti parancsolatokra – erre mutat a békeáldozat, vagyis béke ember és embertársa között. Ha így tesznek a kajhénok, és fellobbantják a zsidó szívben rejlő szikrát, akkor biztosak lehetnek benne, hogy az Örökkévaló tüze fog lángolni az oltáron, és sosem fog kialudni!

Az e heti Háftajrében (כה אמר ה') olvassuk, hogy „Így mondja az Örökkévaló: ne ékeskedjen a bölcs a bölcsességével, és ne az erős az erejével, ne a gazdag a gazdagságával, hanem ezzel ékeskedjen az ékeskedő, az értelmével, hogy ismer engem [...]" (*Jirmijáhu* 9:22–23.) – Erről a nagy Vilnai Gáon azt mondja, hogy bölcsnek, az erősnek illetve a gazdagnak nincs mivel „ékeskedniük", a bölcsességgel, erővel illetve vagyonnal. „Hanem ezzel ékeskedjen az ékeskedő [...]" – mikor tudnak ezekkel a javakkal dícséretet szerezni maguknak? Ha a Teremtő dicsőségére használják: „[...] az értelmével, hogy ismer engem" – felemeli ezeket az értékeket egy magasabb szintre. Ha viszont nem használjuk ki a bennük rejlő potenciált az Örökkévaló tiszteletére, akkor nem hogy dicséret nincs bennük, hanem akár pusztító hatalom lehet.

Gut sábesz!
Paskesz Zev

RÁV ROSENFELD MÁJER JORCÁJTJA
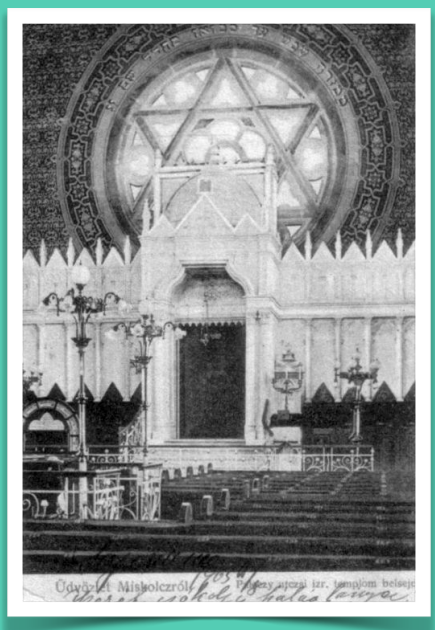
Idén március 17-ére esik a miskolc egyik rabbijának, Ráv Rosenfeld Májer (1830–1908) évfordulója, ádár séni 14. Tudását a csesztei jesivában alapozta meg Zwebner Ávrahám rabbi mellett, majd tanulmányai után mesetere Hindel nevű leányát vette feleségül. Először Galgócon lett rabbi, és a szomszédos Lipótvár fegyházában lelkészi szolgálatot is teljesített. 1863-ban Hajdú megye egyik legrégibb hitközségébe, a nádudvaribа választották rabbinak, majd 1879-ben Miskolc Palóczy utcai zsinagógájába hívták meg, mely pozíciót eleinte vonakodott elfogadni, mert akkor már egy ideje pártoskodás folyt az ottani orthodox hitközségben. A miskolciak egyik vitáját az esküvő helyszíne jelentette, s hogy a tradíciókat mindenki megőrizze, a zsinagógában házasodók számára Rosenfeld rabbi bevezette az úgynevezett „esketési ablakot". Emlékéből fakadjon áldás!